

Krízový plán
pre pobytové a ambulantné zariadenia sociálnych služieb počas pandémie
OCHORENIE (COVID-19) (ďalej len „zariadenia“) zmierňovanie dôsledkov
šírenia infekcie spôsobenej SARS-CoV-2

Diecézna Charita Rožňava

Dátum spracovania: 21.4.2020

Vypracovala: Mgr. Katonová Helena

Poradové číslo verzie dokumentu: 1

Dátum spracovania: 21.4.2020

Zoznam skratiek

ATB - antibiotiká

CRP C – reactive protein / C – reaktívny proteín

D - dych

GP - glykemický profil

HER - hygienicko epidemiologický režim

OOP - osobné ochranné pomôcky

P - pulz

PPČ - popis pracovnej činnosti

PRM - posúdenie rizika na mieste

TK - tlak krvi

TT - telesná teplota

VF - vitálne funkcie

Pozn. V texte dokumentu pojmy „pacient“, „klient“ alebo „obyvateľ“ zodpovedajú pojmu prijímateľ sociálnej služby

DCH- Diecézna Charita

CHSC- Charitatívno sociálne centrum

DSS- Dom sociálnych služieb

NDC- nízkoprahové denné centrum

DS- denný stacionár

PZ- pobytové zariadenie (nocľaháreň, útulok)

AS- ambulantné služby(nízkoprah, denný stacionár)

Všeobecné informácie

Nové respiračné ochorenie – ochorenie koronavírusom COVID - 19 sa šíri globálne.

Spôsob prenosu: Nový koronavírus SARS-CoV-2 je respiračný vírus. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovorení, kašľaní a kýchaní šíri infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekrétmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo izolovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sterov z nosohltanu aj hrdla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.

Snahou národného krízového klinického tímu je strategická príprava všetkých dotknutých strán na epidémiu ochorenia COVID - 19 v jej rôznych fázach, vrátane reálnej možnosti fázy preťaženia zdravotníckeho systému.

Preťaženie zdravotníckeho systému sa zvlášť dotkne najviac postihnutej skupiny resp. skupiny osôb v pobytových zariadeniach odkázaných na dlhodobú zdravotnú, a tiež ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť. Je možné, že dôjde k situácii prechodnej obmedzenej dostupnosti včasného lekárskeho vyšetrenia, hospitalizácie v zdravotníckom zariadení. Krízová situácia nedostatku, výpadkov personálu, konkrétnych odborností môže spôsobiť obmedzenú možnosť poskytovania odbornej starostlivosti kvalifikovanými odborníkmi v zvyčajnom rozsahu (narušenie lekárskeho alebo ošetrovateľského manažmentu pacienta), pričom poskytnutie nevyhnutnej starostlivosti môže byť determinantom prežitia pacienta.

Cieľom tohto dokumentu je definovať postupy a opatrenia

- na zabezpečenie starostlivosti vo fáze preťaženia zdravotníckeho systému, pre situáciu náporu potreby stabilizácie a starostlivosti chorých alebo suspektných na COVID-19 zo skupiny geriatrických pacientov, v kontexte

· prítomnosti alebo zvyšujúceho sa počtu osôb so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19 alebo/a zároveň čiastočného výpadku personálu zariadenia (vrátane situácie organizovania starostlivosti v čase napr. v nočnej zmene bez prítomnosti sestier, lekára)

- v rámci týchto oblastí :

1. KONTROLA RIZIKA ĎALŠIEHO ŠÍRENIA INFEKCIE COVID-19
2. ZNÍŽENIE NÁSLEDKOV OCHORENIA, VRÁTANE ZMIERNENIA UTRPENIA
3. ZVLÁDNUTIE EFEKTÍVNEHO MANAŽMENTU USPOKOJOVANIA POTRIEB
A NÁROKOV NA STAROSTLIVOSŤ U VŠETKÝCH KLIENTOV ZARIADENIA

Indikácia starostlivosti o klienta so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19

◊ **Posúdenie rizika na mieste** (PRM) vykonáva každý zdravotnícky pracovník podľa možností pred každou interakciou s pacientom.

◊ **Starostlivosť o klienta so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19** v izolačnej izbe zariadenia indikuje lekár. Toto rozhodnutie je súčasťou dokumentácie klienta.

◊ **V prípade, že možnosť lekárskej konzultácie nie je možná**, za suspektný prípad vyžadujúci izoláciu personál považuje každého pacienta s novovzniknutými prejavmi respiračného ochorenia, ak je prítomná horúčka alebo/aj kašeľ, alebo /aj dýchavica.

◊ **Pre komplexné zhodnotenie prítomnosti a rizík ďalšieho šírenia COVID-19** zariadenie využíva možnosť spolupráce s mobilným klinickým tímom.

1. KONTROLA RIZIKA ĎALŠIEHO ŠÍRENIA INFEKCIE COVID-19

◊ **Aktívny skrining zamestnancov a ďalších vstupujúcich osôb**: Zariadenia uskutočňujú aktívny skrining všetkých zamestnancov, nevyhnutných návštevníkov a kohokoľvek iného, kto vchádza do domu na COVID-19, s výnimkou pohotovostných záchranárov, ktorým by sa v núdzových situáciách mal povoliť vstup bez detekčnej kontroly.

◊ **Do zariadenia nemôžu vstúpiť osoby:**

- ktoré sú podozrivými alebo potvrdenými prípadmi ochorenia COVID-19,
- s pozitívnou cestovateľskou anamnézou,
- ktoré boli v kontakte s osobami s pozitívnou cestovateľskou anamnézou,
- ktoré boli v kontakte s podozrivými a potvrdenými prípadmi ochorenia COVID-19
- s prejavmi respiračného ochorenia, alebo/aj s horúčkou alebo/aj kašľom alebo/aj dýchavicou.
- Aktívny skrining vstupujúcich osôb prebieha v zmysle aktuálne platnej legislatívy.

◊ **Za aktívny skrining zamestnancov a ďalších vstupujúcich osôb zodpovedá osoba určená**

štatutárom zariadenia. - zodpovedná osoba je službukonajúci personál(opatrovatelka, sociálny pracovník, podľa prítomnosti v zariadení)

◊ **Skrining zamestnancov musí zahŕňať dvakrát denne** (na začiatku a na konci dňa) skrining symptómov vrátane kontroly teploty.

◊ **Každý, kto má príznaky COVID-19**, by nemá povolené vstúpiť do zariadenia a okamžite sa vráti domov, aby sa izoloval.

♦ **Obmedzenie pracovných miest:**

Vždy, keď je to možné, by zamestnávateľia mali v spolupráci so zamestnancami obmedziť počet pracovných miest, na ktorých zamestnanci pracujú, aby sa minimalizovalo potenciálne riziko vystavenia pacientov pôsobeniu COVID-19.

V DSS v Kokave nad Rimavicou od 10.04.2020 sa zavádza 24 hodinová služba.

V CHSC v Rožňave v útulku a nocľahárni sa zavádza 12 hodinová služba od 01.04.2020

V DS- služba sa preklasifikovala na opatrovanie v domácnosti od 13.3.2020

V NDC- služba sa poskytuje pre klientov s dodržiavaním všetkým bezpečnostných predpisov, poradenstvo cez telefón, cez mail, terénou vyhľadávacou formou.

♦ **Dodávky potravín a produktov** sa sústreďia na určené miesto a pred vstupom osôb, ktoré doručujú potraviny do zariadenia (ak je vstup nevyhnutný) by sa mal vykonať ich aktívny skrining (pozri vyššie).

♦ **Delenie personálu/klientov:** Nakoľko sa jedná o zariadenie rodinného typu s dlhodobou starostlivosťou a o zariadenie krízovej intervencie, kde nie je možné udržiavať fyzické oddelenie personálu alebo klientov, všetci klienti alebo zamestnanci by sa mali správať tak, akoby boli potenciálne infikovaní.

♦ **Aktívny skrining všetkých klientov:**

Zariadenia vykonávajú aktívny skrining všetkých klientov najmenej dvakrát denne (na začiatku a na konci dňa), aby sa zistilo, či nemá niekto z obyvateľov horúčku, kašeľ alebo iné príznaky COVID-19. Obyvatelia so symptómami (vrátane miernych respiračných symptómov) sa musia izolovať a testovať na COVID-19.

♦ **Manažment nevyhnutných návštev/-níkov:**

Zariadenia musia byť návštevníkom uzavreté, s výnimkou nevyhnutných návštev.

Ak je vstup nevyhnutného návštevníka určenou osobu posúdený a akceptovaný, musia sa vykonať nasledujúce kroky:

1. Pri vstupe sa skontroluje jeho stav, vrátane symptómov COVID-19, kontroly telesnej teploty, pričom ak vykazuje niektoré symptómy COVID-19, nesmie vstúpiť.
2. Návštevník môže navštíviť iba jedného obyvateľa, ktorého má v úmysle navštíviť.
3. Návštevník musí mať pri návšteve klienta, ktorý nemá COVID-19, rúško a rukavice.
4. Pre všetkých nevyhnutných návštevníkoch prichádzajúcich do styku s klientom, ktorý má COVID-19, by sa mal používať vhodný OOP v súlade s aktuálnymi odporúčaniami.

◊ **Zvýšená frekvencia čistenia sa odporúča pre často dotýkané povrchy vrátane vozíkov a iného mobilného zariadenia v rámci celého objektu.**

◊ **Zamestnanci, ktorí boli v kontakte s vysokým rizikom vystavenia sa COVID-19 bez vhodného OOP, sa musia sami izolovať počas 14 dní.**

◊ Testovanie v prípade prepuknutia infekcie.

Odber materiálu na vykonanie diagnostiky COVID-19 sa musí vykonávať u každého klienta so symptómami, u zamestnancov, klientov, ktorí sú alebo boli v priamom a tzv. úzkom kontakte s pacientom alebo zamestnancom s pozitívnym testom na COVID-19 alebo sú tzv. úzkym kontaktom alebo vysoko-exponovaným pracovníkom starajúcim sa o pacientov v karanténe pre suspektný alebo potvrdený výskyt ochorenia COVID-19.

◊ **Príjem nových klientov je povolený až po zániku ohniska infekcie.**

◊ **Ak sú klienti prechodne doma, pri svojich rodinných príslušníkoch, alebo svojvoľne opustili zariadenie, môžu byť znovu prijatí až po zániku ohniska infekcie.**

◊ **Posúdenie a zabezpečenie pripravenosti zariadenia na COVID-19.** prebieha v súčinnosti

s úradom verejného zdravotníctva, pri aktualizácii opatrení na prípravu zariadenia na prepuknutie choroby COVID-19, vrátane zabezpečenia odberových súprav, dostatočného množstva OOP, školenia personálu o používaní OOP, revízie smerníc pre všetkých klientov, komunikačných protokolov a harmonogramov personálneho obsadenia, preskúmania vnútorných činností na zabezpečenie bezpečnej vzdialenosti v rámci sociálnych kontaktov, protokolov o ochrane životného prostredia a vypracovania zásad riadenia personál, ktorý mohol byť vystavený COVID-19.

◊ **Poskytovateľ realizuje ďalšie opatrenia potrebné na vylúčenie rizika ďalšieho šírenia infekcie COVID-19, pričom sa riadi**

a) aktuálnym Záväzným postupom pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV)

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/mpsvr-mpsvr-sr-socialne-sluzby.pdf>

b) opatreniami v dokumente Aktualizované odporúčania na používanie osobných ochranných prostriedkov pri sociálnej starostlivosti o osoby so suspektnou alebo potvrdenou COVID19

https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialnesluzby/mpsvr-socialne-sluzby-oop-opatrenia-covid-19_v2-0_29-03-2020.pdf

a ďalšími aktuálnymi nariadeniami, opatreniami, odporúčaniami na stránkach MZ SR, MPaSVSR a ÚVZ.

Organizácia karantény vnútri zariadenia (jeho vybranej časti)

◊ Poskytovateľ má pripravený a podľa potreby realizuje Plán zariadenia izolačných izieb, resp. „červených zón“, kam nesmú vstúpiť nepovolané osoby, a na ktoré sa vzťahuje špecifický bariérový režim.

◊ Poskytovateľ disponuje dostatočnou rezervou a organizuje priebežné, primerané dopĺňanie OOP.

◊ Pracovníci musia používať minimálne ochranné a kvapôčkové bezpečnostné opatrenia pre všetky interakcie s podozrivými, predpokladanými alebo potvrdenými pacientmi COVID-19.

Bezpečnostné opatrenia týkajúce sa kontaktu a kvapiek zahŕňajú rukavice, čiapky, tvárové štíty alebo ochranné okuliare, plášte, respirátory FFP2, chirurgické / ochranné rúška a návleky na obuv.

Dostatok ochranných pomôcok je základným predpokladom poskytovania starostlivosti o klientov so suspektným alebo potvrdeným ochorením COVID-19.

◊ Ak je to možné, personál izoluje osobitne, teda na osobitných izolačných izbách pacientov s potvrdeným prípadom (na základe testovania a lekárskeho vyjadrenia) a osobitne pacientov so suspektným ochorením (napr. len na základe symptómov).

◊ Izolačné izby sú zreteľne označené:

§ Izolačná izba pre ošetrovanie klientov s potvrdeným och. COVID-19, vstup nepovolaným osobám bez ochranných pomôcok prísne zakázaný

§ Izolačná izba pre ošetrovanie klientov s podozrením na och. COVID-19, vstup nepovolaným osobám bez ochranných pomôcok prísne zakázaný

◊ Ak je to možné, zariadenie v rámci zmeny organizuje starostlivosť takým spôsobom, aby určil personál pre 3 typy izieb z hľadiska (rizika) prítomnosti ochorenia COVID

1) potvrdené prípady/izolačná izba/určený personál vybavený OPP pohybujúci sa výlučne v určenej, dobre vetrateľnej izbe s vlastným WC, umývadlom/najprísnejší HER

2) podozrivé prípady/určený personál vybavený OPP pohybujúci sa výlučne v dobre vetrateľnej izbe s vlastným WC, umývadlom/prísnejší HER

3) nepotvrdené a nepodozrivé prípady/nie je nutnosť izolácie/zvýšený HER

◊ Poskytovateľ má pripravený a podľa potreby plní plán dezinfekcie so špecifikáciou izieb, pomôcok s ohľadom na rôzne režimy v rámci priestorov zariadenia (typy izieb, pozri vyššie).

◊ Poskytovateľ má pripravené a podľa potreby plní opatrenia v súvislosti s používaním, manipuláciou, údržbou a likvidáciou OPP a iných pomôcok.

◊ Poskytovateľ má pripravené a podľa potreby plní protiinfekčné opatrenia v súvislosti s manipuláciou s bielizňou.

♦ **Poskytovateľ má pripravený** a podľa potreby realizuje plán bezpečnej komunikácie a spolupráce tímu pri zabezpečovaní starostlivosti o klientov v izolačných izbách (odovzdávanie informácií, liekov, pomôcok apod.)

2. ZNÍŽENIE NÁSLEDKOV OCHORENIA, ZMIERNENIE UTRPENIA pacientov, ktorí sú potvrdenými alebo podozrivými z ochorenia COVID-19

♦ **Presun do nemocnice by sa mal zvážiť, len v prípade klientov, ktorých stav si to vyžaduje,** na

základe odporúčania lekára a po porade s príbuznými a pri zohľadnení predchádzajúceho zdravotného stavu a princípoch paliatívnej starostlivosti.

♦ **Personál vo zvýšenej miere monitoruje a dokumentuje zdravotný stav klienta.**

♦ **Personál plní ordinácie lekára** a všetky činnosti dokumentuje v dokumentácii klienta takým

spôsobom, aby bola zachovaná kontinuita starostlivosti pri výmenách personálu (dôležité informácie v oblasti diagnózy, liečby, opatrení v rámci prípadu).

♦ **Personál vedie záznam výsledkov meraní** vitálnych funkcií (VF), telesnej teploty (TT), tlaku krvi (TK), pulzu (P), frekvencie dýchania (fD) podľa ordinácie lekára, najmenej však trikrát denne, ráno, na obed a večer. Vhodnou monitorovacou metódou je meranie saturácie krvi kyslíkom (sO₂) pulzoximetrom.

♦ V prípade, že personál zmeria vitálne funkcie, ktoré sa odchyľujú od normálnych hodnôt kontaktuje lekára a postupuje v súlade s jeho pokynmi.

Horúčka	Zavedenie merania a záznamu TT a ďalších VF
(TT nad 38 °C)	Podávanie antipyretík (liekov na zníženie TT) podľa ordinácie lekára Zabezpečenie primeranej hydratácie, pri dodržaní denného príjmu tekutín podľa ordinácie lekára Pri neustupujúcich ťažkostiach, resp. zhoršovaní zdravotného stavu kontaktovať lekára.
Dýchavica (sťažené dýchanie)	Uloženie klienta do zvýšenej polohy Podávanie liekov podľa ordinácie lekára Zabezpečenie primeranej hydratácie, pri dodržaní denného príjmu tekutín podľa ordinácie lekára
Kašeľ	Uloženie klienta do zvýšenej polohy Podávanie liekov podľa ordinácie lekára Zabezpečenie primeranej hydratácie, pri dodržaní denného príjmu tekutín podľa ordinácie lekára
Ak lekár ordinuje infúziu, hypodermoklýzu*, venóznú liečbu, odbery krvi, podanie kyslíka alebo podávanie injekcií, tieto úkony môže realizovať iba sestra. V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná, je vhodné kontaktovať ADOS/Mobilný Hospic. Pozn. *Hypodermoklýza – podkožné podávanie infúzií	

3. ZVLÁDNUTIE EFEKTÍVNEHO MANAŽMENTU USPOKOJOVANIA POTRIEB A NÁROKOV NA STAROSTLIVOSŤ U VŠETKÝCH KLIENTOV ZARIADENIA

Nedostatok (kvalifikovaného) personálu – krízová metodika

◊ Poskytovateľ uloží povinnosť výkonu práce zamestnancom na základe núdzového stavu (v zmysle aktuálne platnej legislatívy) .

◊ Poskytovateľ zváži modifikáciu organizovania zmien

- dĺžka zmeny (napr. z pôvodných 7,5 h na 11,5 h)

- vedenie zmien (najmenej jeden skúsený zamestnanec s dobrými organizačnými schopnosťami)

- personálna štruktúra (dočasné modifikovanie PPČ vzhľadom na priority zabezpečovania

starostlivosti).

◊ Poskytovateľ komunikuje vo veci zabezpečenia personálu s regionálnym krízovým štábom/samosprávou.

◊ Poskytovateľ v spolupráci s rodinnými príslušníkmi klientov preverí možnosť dočasnej rodinnej opateri v rodinnom prostredí s podporou ADOS/Mobilného hospicu, pri dodržaní ochrany klienta pred rizikom umiestnenia do rizikového prostredia.

◊ Poskytovateľ požiada ADOS/Mobilný hospic o pomoc pri zabezpečení vybraných úkonov starostlivosti v zariadení.

◊ Poskytovateľ komunikuje možnosti pomoci zo strany rodinných príslušníkov v zariadení po primeranom zaškolení, vedení a dodržaní nariadení hygienicko- epidemiologického režimu zo strany poskytovateľa.

◊ Poskytovateľ komunikuje možnosti komunitnej pomoci (Červený kríž, dobrovoľníci, študenti). Táto pomoc je možná po primeranom zaškolení, vedení a dodržaní nariadení hygienicko- epidemiologic - kého režimu zo strany poskytovateľa.

◊ Poskytovateľ pri organizácii činností prechodne upúšťa od činností, ktoré je možné prechodne neposkytovať, resp. ich neposkytovanie klienta bezprostredne neohrozí na živote, či zdraví (napr. sociálne aktivity, plány rozvoja)

◊ Cieľom starostlivosti je realizovať alebo zabezpečiť nevyhnutné činnosti pre zlepšenie, stabilizáciu zdravotného stavu a zníženie utrpenia klienta pri využití dostupných personálnych zdrojov, spolupráci s lekármi, sestrami ADOS/Mobilným hospicom a inými odborníkmi.

Krízový stav – schéma priorit pri poskytovaní starostlivosti v prípade nedostatku (kvalifikovaného) personálu alebo ČO (ne-) znesie odklad?

Činnosti	Orientačná tolerancia odkladu vzhľadom na mimoriadnu situáciu
Individuálne činnosti na záchranu života (poskytnutie prvej pomoci/privolanie záchranky)	žiadna tolerancia, potrebné konať bezodkladne
Podanie jedla diabetikom	najviac 30 minút od podania inzulínu
Individuálne opatrenia na zníženie horúčky nad 38 °C	30 minút
Tlmenie bolesti	15 minút – 60 minút v závislosti od intenzity bolesti
Podanie inzulínu diabetikom liečených inzulínom	60 minút
Podanie antibiotík (ATB)	v stanovenom intervale, resp. s čo najkratším oneskorením 60 minút
Sledovanie vitálnych funkcií u rizikových klientov	60 minút
Zabezpečenie hydratácie klientov/vylúčenie dehydratácie	2-3 hodiny (ak nie je indikovaná zvýšená hydratácia)
Polohovanie klientov rizikových z hľadiska vzniku preležanín	60 minút – 4 hodiny v závislosti od stupňa rizika ich vzniku
Zabezpečenie výživy	2-3 hodiny (ak klient nie je diabetik)
Hygiena, Ošetrovanie rán	V mimoriadnej situácii znesie aj dňový odklad, ak nie je prítomné znečistenie stolicou, močom

Personál zabezpečí zvýšenú pozornosť, primeranú (lekársku) starostlivosť a (včasnú) pomoc klientom

- so zmenou vedomia a orientácie (v zmysle zhoršenia)
- s nepokojom, so sklonom k agresivite
- s novovzniknutými príznakmi infekcie (horúčka, kašeľ, zvracanie, hnačka)

- s novými bolesťami
- s novovzniknutými alebo zhoršenými opuchmi
- s vracaním, nevoľnosťou, bolesťami brucha
- s rizikom epileptického záchvatu
- s rizikom pádu, úrazu
- s novovzniknutým závažným úraz (podozrenie na zlomeninu, pridružené krvácanie, otvorená zlomenina)
- s prejavmi krvácania (vrátane krvácania do moču/stolice)
- umierajúcim klientom
- iným zhoršením zdravotného/psychického stavu

Doplňujúce pokyny pre starostlivosť o zdravie (všetkých) klientov v zariadení

Meranie VF

- ♦ **TT** sestra/poverený personál meria u každého pacienta najmenej jedenkrát denne.
- ♦ **TK / P / D** sestra/poverený personál meria u každého pacienta najmenej jedenkrát týždenne.
- ♦ Sestra/poverený personál zodpovedá za aktualizáciu zoznamu klientov, u ktorých je potrebné merať VF častejšie ako jedenkrát týždenne, čo špecifikuje priamo v zozname na základe vyjadrenia lekára počas lekárskej vizity, konzultácie, informácii zo zdravotnej dokumentácie, pri prijíme, resp. vlastného uváženia.
- ♦ ***V prípade patologických odchýlok v nameraných hodnotách (položkách) personál bezodkladne informuje a ďalšiu starostlivosť konzultuje s lekárom, resp. postupuje na základe jeho pokynov.***

Podávanie liečiv

- ♦ **Podávanie, dávkovanie liekov** a kontrolu expirácie liekov realizuje podľa možností sestra.
- ♦ Ak sestra nie je prítomná, lieky sú podávané opatrovateľom podľa najaktuálnejšej ordinácie lekára pri dodržaní času, dávky a spôsobu podávania liečiva. Svojvoľné podávanie liekov, ktoré nepredpísal lekár, môže znamenať hrozbu v podobe vážnych zdravotných komplikácií.
- ♦ Lieky sa podávajú ráno, na obed a večer podľa ordinácie lekára, ak lekár neurčí inak.
- ♦ O podaní liekov sa vykoná záznam.
- ♦ Pri dávkovaní a podávaní liečiv je potrebná dvojité kontrola.
- ♦ Zvýšená pozornosť sa venuje sile lieku, je nevyhnutné všímať si informáciu o sile lieku (zvyčajne v miligramoch), z dôvodu že mnohé liečivá majú rovnaký názov ale rozdielnu silu.

- ◊ Liečivá sa nikdy nenechávajú bez dozoru. Liečivá majú byť bezpečne uložené v uzamykateľnej skrinke.
- ◊ Klientom sa nepodávajú lieky po uplynutí doby expirácie na obale liečiva.
- ◊ Ak je to potrebné, lieky pred podaním sa rozdrvia pri použití mažiarika alebo drviča na lieky.
- ◊ Na zapitie lieku ponúkneme klientovi dostatok tekutín. Vhodná je voda alebo čaj.
- ◊ Personál sa stále bezprostredne po podaní presvedčí, či klient liek užil.
- ◊ Personál sleduje účinky liekov, pričom, pri podozrení na nežiaduce účinky okamžite kontaktuje lekára.
- ◊ V prípade ťažšej formy alergie (opuch, pokles tlaku krvi, sťažené dýchanie) okamžite kontaktuje záchrannú službu.

◊ Ak lekár ordinuje infúziu, venóznú liečbu, odbery krvi, podanie kyslíka alebo podávanie injekcií, tieto úkony môže realizovať iba sestra. V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná, je vhodné kontaktovať ADOS.

Preväzy rán

- ◊ Preväzy rán realizuje podľa možností sestra.
- ◊ V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná, je vhodné kontaktovať Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ďalej len „ADOS“).
- ◊ V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná a nie je možné využiť služby ADOS a preväz rany je nevyhnutný (pretekajúci obväz, zápach rany). preväzy rán môže realizovať aj opatrovateľ na základe aktuálnej ordinácie lekára/inštrukcií sestry.
- ◊ Pri ošetrovaní rán sa dodržiavajú pravidlá prísnej hygieny.
- ◊ Vhodné je vypláchnutie dezinfekčným roztokom a sterilné prekrytie rany.
- ◊ Krytie musí byť zabezpečené fixáciou.
- ◊ Ranu je potrebné chrániť pred mechanickým tlakom.

Špecifiká prístupu k pospávajúcim pacientom a pacientom, ktorí nedokážu zmeniť polohu.

Vážne riziko aspirácie zvratkov či potravy je prítomné u všetkých pacientov, ktorí nedokážu zmeniť polohu z akýchkoľvek dôvodov.

- ◊ Personál priebežne vykonáva opatrenia k trvalému zabezpečeniu bezpečnej polohy so zvýšenou hornou časťou tela, predovšetkým po podaní stravy.

Zdroje:

[https://www.orcaretirement.com/wp-content/uploads/CMOH-Directive-1-Health-Care-Providers-HPPA-03-30-](https://www.orcaretirement.com/wp-content/uploads/CMOH-Directive-1-Health-Care-Providers-HPPA-03-30-2020-Shared.pdf)

[2020-Shared.pdfhttps://www.orcaretirement.com/wp-content/uploads/CMOH-Directive-3-Long-Term-CareHomes-HPPA-03-30-2020-Shared.pdf](https://www.orcaretirement.com/wp-content/uploads/CMOH-Directive-3-Long-Term-CareHomes-HPPA-03-30-2020-Shared.pdf)

<https://www.health.gov.au/resources/collections/coronavirus-covid-19-resources-for-health-professionalsincluding-aged-care-providers-pathology-providers-and-healthcare-managers>

Dokumentácia outbreak managmentu

https://www.health.gov.au/sites/default/files/documents/2020/04/coronavirus-covid-19-outbreak-managementin-residential-care-facilities_1.pdf

[https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/878099/Admis](https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/878099/Admission_and_Care_of_Residents_during_COVID-19_Incident_in_a_Care_Home.pdf)

[sion_and_Care_of_Residents_during_COVID-19_Incident_in_a_Care_Home.pdf](https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/878099/Admission_and_Care_of_Residents_during_COVID-19_Incident_in_a_Care_Home.pdf)

<https://www.bgs.org.uk/resources/covid-19-managing-the-covid-19-pandemic-in-care-homes>

1. Plánovacia fáza

Plánovanie koordinácia, informovanosť

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Vedenie ZSS má pravidelné stretnutia, operatívne reaguje na situáciu, kontroluje plnenie krízového plánu v prípravnej časti.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Vedenie ZSS určí interný krízový tím pre prípad vzniku karantény v zariadení a iných krízových udalostí. Podmienkou je osobná prítomnosť členov krízového štábu v čase krízy v zariadení.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Je vykonávaný denný monitoring vývoja situácie v SR a zahraničí. Sú sledované správy Úradu verejného zdravotníctva SR, MZ SR, MPSVR SR a sú zasielané vedúcim pracovníkom e-mailom.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Je pripravený plán krízových opatrení v jednom dokumente, ktorý je k dispozícii vedúcim zamestnancom a krízovému tímu (Poznámka: vypracujte si systém komunikácie a informovanosti zamestnancov, rodinných príslušníkov a klientov s dôrazom na zníženie paniky, pripravte si jasné vety jednoduchej a nestrašiacej komunikácie v prípade karantény, navrhnete izolačné miestnosti, zhromaždíte kontakty na lekárov, RÚVZ, rodinných príslušníkov a blízke osoby, samosprávu – e-maili aj telefonické, zosumarizujte potreby klientov: napr. lieky, jednotlivé služby, aby ste vedeli pohotovo odovzdať lekárom, hygienikom RÚVZ alebo záchranárom pri prevoze klienta do zdravotníckeho zariadenia, pokyny a odporúčania)	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
V prípade potreby majte na viditeľnom mieste kontakt na príslušný RÚVZ v prípade potreby konzultácie so žiadosťou o odporúčania postupu pre zariadenie.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Zamestnanci sú informovaní o spracovaní krízového plánu. Krízový plán nie je voľne k dispozícii na šírenie medzi zamestnancami z dôvodu zabránenia panike. Krízový plán tvorí podľa dostupných odporúčaní ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR krízový tím.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Verejnosť a príbuzní sú informovaní o spracovaní krízového plánu (ktorého súčasťou je zákaz návštev a spôsob kontaktu napr. telefonického so zamestnancami a chorými alebo exponovanými klientami) na webe, príp. e-mailom, je určená kontaktná osoba, ktorá odpovedá na otázky. Táto	27.04.2020	Vedúca zariadenia	

osoba je všetkým známa a všetci zamestnanci odkazujú k informáciám na túto osobu. Sú určené hodiny, v ktorých sú otázky zodpovedané. Krízový plán nie je verejnosti a klientom poskytovaný. Odporúčaný rozsah informácií verejnosti: 1) sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ, 2) máme plán preventívnych opatrení, 3) máme plán krízových opatrení v prípade karantény, 4) v prípade realizácie krízových opatrení je prevádzka personálne zabezpečená, 5) činnosti služby v prípade krízového stavu budú zredukované na minimálny rozsah.			
Návštevníkom, ktorí sa vrátili z rizikových oblastí, je odporúčané, aby nenavštevovali zariadenie po dobu 14 dní po uplynutí nariadenej karantény a riadili sa pokynmi ÚVZ SR a MZ SR.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
V prípade návštev klientov s kognitívnym deficitom je zaistená evidencia návštev v špeciálnom zošite vrátane emailu, telefónneho čísla a presnej adresy trvalého a prechodného pobytu návštevy.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
V prípade odporúčania ÚVZ SR je zariadenie pre návštevy uzavreté.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Komunikáciu s médiami vedie výhradne riaditeľ, prípadne tlačový hovorca, či iný riaditeľom určený zamestnanec	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Klienti ZSS sú informovaní o spracovaní krízového plánu prostredníctvom sociálnych pracovníkov, a to v adekvátnej forme. Odporúčame tento rozsah: 1) sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ a MZ SR; 2) máme plán preventívnych opatrení; 3) máme plán krízových opatrení v prípade karantény.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Zamestnancom je vydaný pokyn o povinnosti informovania zamestnávateľa telefonicky v prípade (ich alebo ich rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb) ciest do krajín s výskytom nákazy a musia sa riadiť podľa pokynov RÚVZ.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Je zavedené zvýšené umývanie rúk a v prípade prítomnosti chorých klientov s respiračnými infekciami (COVID-19, ale aj chrípka) môže byť doplnená aj dezinfekcia rúk v priestoroch poskytovateľa sociálnej služby (podľa aktuálneho odporúčania ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR).	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Zamestnancom krízového štábu sa odporúča mať k dispozícii telefóny prepojené pomocou skupinovej komunikácie napr. cez WhatsApp. Vzájomná komunikácia má byť cvične odskúšaná.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	

Je vykonané vzdelávanie personálu o povahe vírusu a zopakované pravidlá respiračnej hygieny a hygieny rúk ako aj dôkladná dezinfekcia prostredia vrátane kľúčiek na dverách a toaliet (používajú sa bežne odporúčané prostriedky pokiaľ nie je karanténa – v takom prípade prehodnotí použitie prostriedkov RÚVZ, dovtedy sa postupuje štandardne	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
---	------------	-------------------	--

Organizácia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je pripravený zoznam zamestnancov s telefónnymi číslami (so súhlasom zamestnanca), ktorí vyjadрили ochotu v prípade karantény zariadení zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7). Prostredníctvom zoznamu sa zabezpečí ich včasné informovanie o odporúčaniach pre krízový pobyt v zariadení	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Nie je potrebné zháňať zdravotnícky materiál, rúška, objednávať respirátory, ochranné okuliare, rukavice a pod. V prípade karantény bude toto zabezpečené príslušným RÚVZ. (Poznámka: manažment ani zamestnanci nemajú podliehať panike a stresu pre zabezpečenie týchto prostriedkov). Urobte iba zoznam v súčasnosti dostupného zdravotníckeho a dezinfekčného materiálu.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Je spracovaný plán tzv. reprofilizácie lôžok v ZSS, t.j. vytvorenia izieb, miest, oddelenia pre izoláciu pre prípad nariadenia rozsiahlejšej izolácie v zariadení. Toto bude koordinované v detaile RÚVZ-om, ak taká situácia nastane. Krízový tím si pripraví iba plán prechodného preskupenia klientov a vytvorenia minimálne 2 tzv. izolačných miestností so samostatným WC , prípadne kúpeľňou (ak to je možné).	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
je k dispozícii zoznam činností v rámci poskytovania sociálnych služieb, ktoré v prípade personálnej núdze: a) budú vykonávať, b) nebudú vykonávané.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	

Organizácia obslužných prevádzok

Opatrenie	<u>termín</u>	<u>zodpovedá</u>	<u>splnené</u>
Je zostavený týždenný jedálny lístok s maximálnym podielom trvanlivých surovín a jednoduchých jedál.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Pokiaľ dôjde k výpadku technických služieb, je určené miesto, kde bude odpad uskladnený a ako bude označený.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	

Organizácia starostlivosti o zamestnancov a ďalšie osoby podieľajúce sa na starostlivosti

Opatrenie	<u>termín</u>	<u>zodpovedá</u>	<u>splnené</u>
Je k dispozícii zoznam vybavenia, ktoré zamestnanci musia mať so sebou pre prípad vyhlásenia karantény a povolania do zariadenia ku krízovej službe (napr. karimatka, spací vak, základné lieky pre svoju potrebu, oblečenie na výmenu atď.) A zamestnanci sú o ňom informovaní.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	
Je vytvorený zoznam psychologických intervencií pre ukludnenie klientov, ich rodín, samotných zamestnancov. Vhodný je nácvik vedený sociálnym pracovníkom alebo psychológom alebo iným povereným pracovníkom tzv. copingových stratégií zvládania stresu a zopakovanie si základných vedomostí a informácií z krízovej intervencie. Všetci zamestnanci by mali prejsť preverením ovládania základných stratégií.	27.04.2020	Vedúca zariadenia	

Kontakty pre otázky súvisiace s ochorením COVID-19

- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – 0917 222 682,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici – 0918 659 580,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bratislave – 0917 426 075,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre – 0948 495 915,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave – 0905 903 053,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne – 0911 763 203,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach – 0918 389 841,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove – 0911 908 823,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline – 0905 342 812,

§ e-mailový kontakt: nykykoronavirus@uvzsr.sk

Kontakty na zástupcov organizácie:

PhDr. Ing. Pavol Vilček- riaditeľ DCH Rožňava- 0903617081

Mgr. Katonová Helena- Odborný garant NDC pri DCH Rožňava-- 0911 942 667

Bc. Kasárová Andrea – vedúca DCH sv. Vincenta de Paul- Kokava nad Rimavicou-0911342375

Ing. Hajdúčková Mária- vedúca DCH Gelnica- 0918849520

Bc. Kováčiková Ivana – Vedúca DCH Divín-047/4334136

Ing. Mičkioová Janka- vedúca DCH Brezno-0907292407

Komunitných lídrov/Odborníkov:

RÚVZ Rožňava- [058/732 32 57](tel:0587323257)

VÚC Košice- 055/7268236

VÚC Banská Bystrica- [048/4325111](tel:0484325111)

Organizácie pracujúce v danej lokalite v teréne, neziskové organizácie a po

KC- Rožňava - 0918880664

KC- Slavec- 0905763828

BARBORKA n.o. Rožňava-0949288945

SČK Rožňava -0903993338

V Rožňave, 05.05.2020

Schválil : PhDr. Ing. Pavol Vilček

Použité a odporúčané zdroje:

1. https://kvalitasocialnychsluzieb.gov.sk/modelovy-krizovy-plan-na-predchadzanie-ariesenie-mimoriadnej-udalosti-v-suvlosti-s-nebezpecenstvom-sirenia-ochorenia-covid19-sposobenej-koronavirusom-sars-cov-2-v-zariadeni-socialnych-sluzieb-z/#_ftn26
2. <https://www.rpsp.eu/2020/03/27/covid-19-odporucania-pre-zariadenia-socialnych-sluzieb/>
3. <http://www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/socialne-sluzby/>
4. <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialnesluzby/uvzsr/plan-predchadzania-vzniku-sirenia-ochorenia-covid-19-14-4-2020.pdf>

[illegible]

Príloha č. 2 Kontakty na krízový štáb

Organizácia	Meno a priezvisko	Pozícia v krízovom štábe	Telefonický kontakt	Mailový kontakt
DCH Rožňava	PhDr. Ing. Pavol Vilček	štatutár	0903617081	caritas@caritas.sk
CHSC Rožňava	Mgr. Helena Katonová	Vedúca CHSC	0911942667	dchke.katonova@gmail.com
DCH Kokava nad Rimavicou	Bc. Andrea Kasárová	Vedúca DCH	0911342375	dchrv.kokava@gmail.com
DCH Divín	Bc. Ivana Kováčiková	Vedúca DCH	047/4334136	dchrv.kovacikova@gmail.com
DCH Gelnica	Ing. Mária Hajdúčková	Vedúca DCH	0918849520	dchrv.gelnica@gmail.com
DCH Brezno	Ing. Jana Mičkyová	Vedúca DCH	0907292407	charita.brezno@gmail.com